

CORRESPONDENTIE.

Waarde Redacteur!

2 Januari 1870.

Die schuld heeft, behoort schuld te bekennen, ook al kan hij ter zijner verontschuldiging althans een deel dier schuld op anderen werpen. Uw koloniale kronijkschrijver verkeert in dat geval.

In de «Koloniale Kronijk» van December jl., («De Economist», 1869, blz. 1191) besprak ik het «Rapport van J. M. van Beusechem en D. F. W. Pietermaat over de partikuliere landerijen bewesten de Tjimanoeck,» dd. Batavia 15 Februari 1835, opgenomen in het «Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw in N.-I.», dl. 9, afl. 3 (Batavia, 1869.) Wel betreurde ik het (blz. 1192), dat de redactie van dat Tijdschrift geen enkel woord tot toelichting over de herkomst, het doel der openbaarmaking enz., daaraan had toegevoegd. Doch overigens werd kennelijk van de veronderstelling uitgegaan: dat het hier gold een voor het eerst openbaar gemaakt officieel stuk.

Naauwlijks evenwel zag het December-nummer van «De Economist» het licht, of een mijner vrienden, begaafd met een beter geheugen dan mijn deel is en in het bezit van beter, deugdelijker geordende koloniale aantekeningen dan met mij het geval is, vestigde mijn aandacht op het «Geschiedkundig onderzoek naar den oorsprong en den aard van het partikulier landbezit op Java,» voorkomende in het «Tijdschrift van N.-I.», 1849, 4e afl. blz. 243, en 1852, 2e dl., blz. 97 en 161, waarin hij meende dat boven bedoeld «Rapport» van 1835 reeds zou zijn openbaar gemaakt.

Ik nam mijn exemplaar van het Tijdschrift v. N.-I. uit de kast en vond 1o. dat in het eerste artikel (1849) van dat «Geschiedkundig onderzoek» grootendeels gevolgd is een handschrift van den heer H. Veeckens, die in het jaar 1815 «een verhandeling over de Bataviasche Ommelanden» heeft geschreven, een zeer belangrijk en uitvoerig, uit officiële bronnen geput stuk, waarvan de stellers van het rapport van 1835 (Z. Tijds. v. Nijv. s. c. blz. 261 en 298) erkennen een ruim gebruik te hebben gemaakt en waarin de geschiedenis van dat landbezit werd geschetst tot het tijdstip, waarop de Engelschen in 1811 Java vermeesterden; 2o. dat het «Tijdschr. v. N.-I.» inderdaad in zijn 2e en 3e artikel van dat «Geschiedkundig Onderzoek», met enkele verkortingen de beantwoording bevat der drie eerste vragen (zie Economist, 1869, blz. 1191), in het rapport van 15 Februari 1835 behandeld. (De behandeling der beide overige en der verdere punten door den heer van Hoëvell destijds voorgenomen: zie Tijdschr., Aug. 1852, blz. 99, is achterwege gebleven.)

Het rapport van 15 Februari 1835, in 1869 in Indië publiek gemaakt in een vorm die niet kon doen denken dat het, zoo al niet in zijn geheel, dan toch grootendeels, het licht had gezien, en door mij in *de Economist* besproken als een eerst nu gepubliceerd stuk, was dus werkelijk, althans gedeeltelijk, reeds in 1852 openbaar gemaakt.

Ik heb dus ten onregte, en ziedaar mijn «confite », als een geheel nieuwe

bron voor de studie van het partikulier landbezit op Java, vermeld een stuk, dat, gedeeltelijk althans, reeds sedert 1852 publiek domein was. De redactie van het «Tijdschr. v. Nijv. en landb. in N.-I.» heeft verzuild, en ziedaar haar aandeel der schuld en tevens een nieuw argument voor de wenschelijkheid om de openbaarmaking van zulke officiële stukken van enkele woorden tot toelichting te doen vergezeld gaan, bij de plaatsing van het stuk te vermelden dat het reeds grootendeels in het «Tijdschr. v. N.-I.» van 1852 was openbaar gemaakt.

Tot beider verontschuldiging moge toch het volgende strekken. Het in 1869 openbaar gemaakt rapport is ondertekend: J. M. van Beusechem en D. F. W. Pietermaat. Had ik nu, terstond na de lezing van dat rapport, mijne aantekeningen geraadpleegd, dan had ik wel vermeld gevonden een, reeds in 1852 gedeeltelijk in het «Tijdschr. v. N.-I.» openbaar gemaakt rapport, den 15n Februari 1835 aan de regering ingediend over de partikuliere landerijen bewesten de Tjimanok en dan zou het vergelijken van het in 1852 gedeeltelijk met het in 1869 geheel openbaar gemaakte stuk hebben doen zien dat in beide tijdschriften van hetzelfde rapport sprake was. Maar ik zou dan ook, in het voorwoord der redactie van het «Tijdschrift v. N.-I.» Aug. 1852, blz. 98, hebben gezien dat het rapport, dat nu de onderteekening draagt der heeren van Beusechem en Pietermaat, gezegd wordt te zijn het werk van den niet genoemden «resident van Batavia» en van den Hr. A. J. Bik. De namen der heeren van Beusechem en Pietermaat werden in het «Tijdschr. v. N.-I.» niet eens vermeld. Waarschijnlijk stond dit in verband met de curieuse bijzonderheid, op blz. 99 van dat «Tijdschrift» medegedeeld, over de wijze waarop het door haar gebruikte, wellicht niet geheel volledige, althans de onderteekening missende afschrift van het verslag in handen der redactie kwam. Het was namelijk reeds jaren vroeger door den Hoogleraar Mr. W. H. Tydeman op een publieke auktie gekocht, die het welwillend voor het «Tijdschrift» afstond, omdat hij in het publiceren geen de minste zwarigheid vond.

Zoo ik dus ten onregte een reeds in 1852, althans gedeeltelijk, openbaar gemaakt stuk heb vermeld als eerst in 1869 publiek gemaakt, moge ter mijner verontschuldiging strekken, dat niets in de wijze waarop die openbaarmaking in 1869 plaats had, mij aanleiding gaf om na te gaan of die openbaarmaking soms ook al vroeger had plaats gehad, terwijl ook bij het verschil in de opgave der namen van hen die in 1852 en in 1869 als stellers van het rapport werden genoemd, slechts eene bepaalde vergelijking der beide stukken en de uit den «Almanak voor N. I.» voor 1835 te putten wetenschap dat de in 1852 ongenoemde «resident van Batavia» was de heer Pietermaat, zou hebben kunnen doen ontdekken, dat in 1852 en in 1869 van hetzelfde stuk sprake was. Wat ik hier tot mijne verontschuldiging aanvoer, zou de redactie van het «Tijdschr. v. Nijv. en Landb. in N.-I.» ook wellicht tot hare verschooning kunnen aanvoeren. Maar dan zou de schuld nederkomen op den bewaarder der archieven te Batavia. Wanneer bij dat archief behoorlijke aantekeningen worden gehouden, dan moest het, naar ons voorkomt, bekend zijn dat een in 1869 ter openbaarmaking

afgestaan stuk reeds grootendeels in 1852 publiek gemaakt was, en dan had bij de latere volledige openbaarmaking behooren te zijn aangeteekend waarom deze alsnog wenschelijk werd geoordeeld.

Ik verzoek u de goedheid te hebben deze rectificatie reeds in het Januari-nummer van «De Economist» op te nemen, omdat ik ze gaarne zelf openbaar maak, alvorens welligt een ander in het openbaar op de begane dwaling wijze. Ik was in het bespreken dier dwaling eenigzins uitvoerig, ten einde duidelijk te doen uitkomen waarin zij bestond en wat ter verontschuldiging kon worden aangevoerd; — vooral, ik erken het, in de hoop dat het met dit rapport voorgevallene het gevolg moge hebben, dat de bewaarders der Indische archieven, alvorens stukken ter openbaarmaking af te staan, zich overtuigen of deze niet reeds openbaar gemaakt zijn, en dat de uitgevers van zulke stukken, waar het pas geeft, gelijk in casu ongetwijfeld noodig was, die openbaarmaking van eenige woorden ter toelichting vergezeld doen gaan.

tt.

Q. N.

Handelcijfers. — Katoen. Vergelijkende staat der prijzen van katoen, ruw en gefabriceerd, te Manchester op 13 Jan. ll., en gelijk tijdstip der drie laatste jaren.

	1870.		1869.		1868.		1867.	
	s.	d.	s.	d.	s.	d.	s.	d.
Katoen. Upland fair per pond . . .	0	11½	1	0	0	8½	1	4½
dito good fair.	—	—	—	—	—	—	—	—
Pernambuco fair.	0	11½	1	0	0	7½	1	3½
dito good fair.	1	0	1	0½	0	7½	1	4
No. 40 Mule Yarn, fair, 2e kw. . . .	1	3	1	2½	0	11½	1	8½
No. 80 Water Twist dito.	1	8½	1	2½	0	11½	1	8½
26-in, 66 reed, Printer, 29 yds, 4 lbs 3 oz.	5	10½	6	0	5	0	8	1½
27-in, 72 reed, dito dito 5 lbs 2 oz.	7	9	7	9	6	6	10	0
89-in, 60 reed, Gold End Shirtings, 87½ yards, 8 lbs 4 oz.	11	0	10	9	9	6	13	6
40-in, 66 reed, dito dito, 8 lbs 12 oz.	12	3	12	0	10	9	15	6
40-in, 72 reed, dito dito, 9 lbs 5 oz.	13	3	13	3	11	9	17	9
89-in, 44 reed, Red Eng Long Cloth, 86 yards, 9 lbs	10	9	10	4½	8	10½	12	0

NEDERLANDSCHE BANK.
(In millioentallen guldens.)

DATUM	Discon- to's.	Belee- ningen.	Oper kapitaal.	Bank- biljetten.	Saldo's rek. crt.	Munt- voorraad.	Voorraad biljet.	Surplus dekking.	Wissel- disconto.	Prolong. koers.
Oct. 18	54.57	37.82	92.39	130.66	22.63	78.80	42.46	16.98	(4½ 11 Oct.)	5
" 25	56.57	37.41	93.98	181.06	22.43	77.01	39.08	15.61	"	4½
Nov. 1	59.68	36.89	96.57	133.45	21.45	75.97	35.02	14.01	"	6
" 8	63.17	37.30	100.47	136.18	22.21	75.69	30.83	12.33	5 (3 Nov.)	6½
" 15	64.35	35.55	99.90	135.85	23.65	77.50	34.25	13.70	"	6
" 22	61.14	35.67	96.81	134.16	21.60	76.93	36.57	14.63	"	5
" 29	59.77	35.23	95.00	130.81	23.51	77.36	39.08	15.63	"	6
Dec. 6	57.59	35.33	92.92	129.00	23.24	77.42	41.31	16.52	"	5½
" 13	57.84	35.84	93.68	127.32	25.90	77.61	40.90	16.36	"	7
" 20	57.48	36.11	93.59	126.81	26.33	77.83	41.44	16.58	"	6
" 27	57.87	36.30	94.17	125.83	28.06	78.07	41.29	16.52	"	7
Jan. 3	60.40	36.68	97.08	131.88	25.50	78.75	39.50	15.80	"	4½

WISSELKOERSEN TE AMSTERDAM.

DATUM.	kort Londen.	kort Parijs.	kort Hamb.	Frankf. 6/w.
Oct. 11	11.96 ⁵	57½	35 ⁵ / ₁₆	99
" 18	11.94	56 ⁵ / ₈	35 ³ / ₁₆	98½
" 25	11.92 ⁵	57	35 ³ / ₁₆	"
Nov. 1	11.89	56½ ³ / ₁₆	35 ¹ / ₁₆	"
" 8	11.87 ⁵	56½ ¹ / ₁₆	35 ¹ / ₁₆	"
" 15	11.90	56½	35 ¹ / ₁₆	"
" 22	"	56½	35 ¹ / ₁₆	"
" 29	"	56½	35 ¹ / ₁₆	"
Dec. 6	11.87	56½ ¹ / ₁₆	35 ¹ / ₁₆	"
" 13	11.90	56½	35 ¹ / ₁₆	"
" 20	11.88 ⁵	56½ ¹ / ₁₆	"	"
" 27	11.86	56½	"	"
Jan. 3	11.85 ⁵	56½ ¹ / ₁₆	35 ³ / ₁₆	"

**STAND VAN HET DISCONTO OP ELF VERSCHILLENDE
PLAATSEN.**

DATUM.	Londen.	Amsterd.	Parijs.	Berlijn.	Frankfort.	Weenen.	Madrid.	Petersb.	Turijn.	Brussel.	Hamburg.
Oct. 9	2½	4	2½	5	4	6	5	5½	5	2½	4½
" 16	"	4½	"	"	3	5	"	5	"	"	"
" 23	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
" 30	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Nov. 6	3	5	"	"	4	"	"	6	"	"	4
" 13	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
" 20	"	"	"	"	"	"	"	6½	"	"	"
" 27	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Dec. 4	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3½
" 11	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
" 18	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3
" 25	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Jan. 1	"	"	"	"	"	"	"	6	"	"	3½

ENGELAND'S IN- EN UITVOEREN VAN EDELE METALEN.

In de week eindigende.		INVOER VAN GOUD EN ZILVER.			UITVOER VAN GOUD EN ZILVER.		
		Goud.	Zilver.	Totaal.	Goud.	Zilver.	Totaal.
Oct.	20	pd. st. 118.430	67.593	186.023	pd. st. 334.077	131.131	465.208
"	27	252.907	18.133	271.040	229.156	165.134	394.290
Nov.	3	208.100	183.768	391.868	247.491	71.460	318.951
"	10	633.375	25.362	658.737	106.410	51.660	158.070
"	17	151.792	128.099	279.891	218.841	214.639	433.480
"	24	86.357	33.085	119.442	137.720	62.715	200.435
Dec.	1	60.348	27.051	87.399	66.773	114.438	181.211
"	8	664.035	90.086	754.121	65.376	25.543	90.919
"	15	67.633	168.949	236.582	120.486	72.379	192.865
"	22	107.830	31.152	139.032	104.849	133.986	238.835
"	29	51.601	57.617	109.218	47.310	48.545	95.855